

- 48 Clausula, sine præjudicio alicujus, non importat conditionem suspensivam, sed resolutionem tantum quatenus de præjudicio constat.
- 49 Dicitur clausula nequit præferre id, quod indebitum jam declaratum fuit.
- 50 Item non præferat præjudicia expressa, & resultantia ab expressa.
- 51 Constitutio, & repugnantia est semper evitanda.
- 52 Exceptio in aliquibus indicat illimitatam concessionem in aliis omnibus.
- 53 Epuntiariva pluries repetita in Brevis Pontificis, maxime quando aliud apparet comprobata, plene probant statum Abbatis.
- 54 Si Abbatia vacante Pontifex illi deputavit administratorem, cum expressione, quod eras nullus, id plurimum confert ad probandum, quod eadem Abbatia sit libera, nec comprehendatur in Dicesi Episcopi.
- 57 Alii actus comprobantes, quod Abbas jurisdictionem ordinariam habent, referuntur.
- 58 Licet in libris Cancellariæ, & Datarie, Abbatia quandoque nuncupata fuerit ad aliquam Dicesim, id parum officii, quando in plurimum in eis describitur legatur nullus; solent enim Officia per faciliorem perquisitionem Abbatias nullius quandoque describere sub finitima Dicesi; sed nunquam tales que sunt in Dicesi, registrantur sub denominatione nullius.
- 59 Si Abbas ab Episcopo, & ejus officialibus suis recognitus tanquam Prælati independens, id plene probat eundem Abbatem Territorium, & Dicesim propriam habere, & ex quibus actibus talis recognitus deducatur, & n. 60.
- 61 Concordia super iuribus Ecclesie celebrata, si sit desinita Beneficentia Apostolica, est invalida, nec præjudicat Ecclesie, vel successoribus.
- 62 Concordia etiam invalida maxime probat veritatem argumentum, & attendenda veniunt, donec contrarium probetur.
- 63 Actus palam, & publice, atque cum intervenit insignium viderantur, sunt innumera suspitione fraudis, & conspirationis.
- 64 Relatio officii, ut attendatur potius relatum, quam referens quando inter se discordant.
- 65 Confectiones emissa ab Episcopo super jurisdictione Abbatibus contra Episcopum, optime probant, & maxime si sint judiciales.
- 66 Si Episcopus agit contra Abbatem pro recuperandis duntaxat aliquibus locis ab ipso occupatis, id magis comprobatur Abbatibus jurisdictionem.
- 67 Scriptura, qua legitur non fuerunt compulsata, non merentur attendi.
- 68 Epistola, & scriptura ab aliquo exarata, ad ejus favorem non probant.
- 69 Assertiva Prælati, seu Abbatis, non præjudicant successoribus.
- 70 Quando Abbatia est immediate subiecta sedi Apostolicæ, tunc ex facto, aut confessione Abbatum illa non potest effici subdita alterius Episcopi.
- 71 Enuntiativus, quod Abbatia sit nullius, quando sunt plures, & cum antiqua, tum moderna, magis attenduntur, quam alia pauciores super subiectione.
- 72 Testes numero plures, & adinclinati magis attenduntur in concursu pauciorum.
- 73 Abbatia Fuldensis per plures, & plures Historicis recensetur tanquam nullius Dicesis, unde in istorum contrapositionem non meretur attendi Divergens cum repositus in Dicesi Herbipolen.
- 74 Abbas ad Altaria consecranda, & Ecclesias dedicandas invitavit Episcopos sibi beneficos, signum evidens, quod Abbatia nulli Episcopo est subiecta.
- 75 Exercitium jurisdictionis tam voluntaria, quam contentiosa, deputatio vicarii Generalis, cognitio causarum matrimonialium, indicant, quod Abbas habet jurisdictionem quasi Episcopalem, & Territorium separatam.
- 76 Idem pariter deontat convocationes Synodi, & visitationes Dicesis facte iure ordinario.
- 77 Concessio litterarum Dimissorialium, atque Testimonialium, id pariter comprobant, & maxime quando Episcopi jurisdictionem prætendentes, tales Dimissorias susceperunt, & executionis demandarunt.
- 78 In idem quoque conducunt confirmationes statutorum Ecclesiarum Collegiarum, institutiones, & suppressiones confraternitatum, scholarum & seminariorum erectiones.
- 79 Item collationes Beneficiorum etiam Parochialium, confirmationes fundationum, & institutiones ad beneficia de jurisdictione.

- reparatum laicorum, & autorizationes permutationum.
- 80 Item redditiones rationum de bonis, ex Prebendis Parochialium, & aliarum Ecclesiarum, explere in manibus Abbatibus, sed eius Vicariis.
- 81 Et demum Inquisitiones super Titulis, & institutionibus Parochiarum, relaxationes, residua, confirmationes transactionum in iuribus super rebus Ecclesie, ordinationes super statu animarum, indicationes precum; permissiones super introductione religionum, & fundatione Conventuum.
- 82 Et maxime si omnes prædicti actus fuerint per longissimum tempus, & à die fundationis ab Abbatibus exerciti.
- 83 Episcopus verò ab illis se abstinet, vel eos non exploitat, nisi studiose, rurbative, & elandefime.
- 84 Prælati quicumque potest Territorium separatam, & jurisdictionem quasi Episcopalem sibi acquirere ex prescriptione immemorabili, imò ex simpliciter quadragenaria cum titulo, seu privilegio putativo.
- 85 Immemorabili autem desumitur ex continuato exercitio actuum jurisdictionalium per spatium longissimi temporis.
- 86 Nec in concursu attenduntur aliqui actus facti ab Episcopo, maxime quando non constat de scientia, & patientia Abbatibus.
- 87 Possitima si de talibus actibus doceatur solum per scripturas inferiores, & non legitimi compulsatas; & aliqui sint apertissimi, & num. 89.
- 88 In his actibus ordinem Episcopalem requiruntur licet Abbas, seu Prælati inferior usus fuerit opera illius Episcopi, qui jurisdictionem præteritis, id est non officii, cum esset in sua facultate adhibere quemcumque Episcopum sibi Beneficium.
- 89 Actus qui fuerint controversi, & damnati tanquam indebiti gesti, non possunt Episcopo ad comprehendendam jurisdictionem, sed potius contra eum retorquerentur.
- 91 Titulus ad effectum fulcendi quadragenariam prescriptionem, non est opus, ut sit indequaque validus, sed sufficit, ut sit putativus, & coloratus, qualis dicitur ille, qui provenit ab habente potestatem concedendi.
- 92 Et quando titulus provenit à privilegio Summi Pontificis, dicitur dubius dubitate facti, non autem dubius ex affectata dubitate juris; ideoque est plerumque sufficiens ad prescriptionem coadjuvandum.
- 93 Titulus habitus à Pontifice minus legitimus, & schismaticus, reputatur ad prædictum effectum sufficiens.
- 94 Tunc titulus non prodest, quando emanavit à Persona carente potestate concedendi, vel quando clare ex privilegio apparet, quod non comprehendat, nisi exemptionem passivam, vel quando non concurrens possessio quadragenaria.
- 95 Quadragenaria possessio jurisdictionis optime probatur ex Testibus deponentibus, non solum in genere, sed de actibus in specie.
- 96 Et maxime si pars adversa petit quoque remissioriam ad effectum probandi contrarium, & postea Testes non examinavit.
- 97 Aliqui actus jurisdictionales gesti ab Episcopo in causa, in qua non ex legitimis erat de sua Dicesi tanquam agere, & nihil concludunt.
- 98 Possitio pacifica jurisdictionis probatur optime ex confessione partis adversæ.
- 99 Tempus Belli non est attendendum à prescriptione, quando ex eo nullum fuit præstitum impedimentum super libero exercitio possessionis.
- 100 Scientia, & patientia ad effectum prescriptionis præsumitur ex vicinitate loci, & multiplicitate actuum.
- 101 Nec de ea dubitari potest, si isti actus fuerint ab adversario agniti, & approbati.
- 102 Scripturam à se productam quis impugnare non potest.
- 103 Confessio, qua detegitur error, non nocet nec consistit, nec successoribus.
- 104 Supervenientibus novis titulis bonam fidem inducentibus, nova prescriptio potest incitari, & expleri.
- 105 Simples tractatus abque effectuatione concordati non attenduntur, nec quidquam valent in esse.
- 106 Et tales tractatus non faciunt bonam fidem, quam quis antea habebat, ad effectum prescribendum, maxime si sit continuatum in eadem possessione.
- 107 Liti introducta adversus possessorem, qui victoriam reportavit, non tollit bonam fidem.
- 108 Episcopi reperto per se scribentem, & non per se illum cui conscribentur, parum attenduntur.
- 109 Præsumptio juris desumpta ex Canone, Omnes Basilicæ, non suffragat Episcopo quando Prælati inferior est in actu, si possessio exercitum jurisdictionem.
- 110 Et dicitur præsumptio non habet locum, quando non agitur inter Ord-

- Ordinarium, & interivem, sed inter duos jurisdictione Episcopali polentes.
- 111 Atque hoc secundo casu, qui præterit loca controversa esse de sua Dicesi, tenetur id concludenter probare, maxime contra Episcopum.
- 112 Reficito concordia proveniens ex defectu Beneficentis non concludit illius iurisdictionem, sed relinquit res in eodem statu, in quo erant ante concordiam.
- 113 Sententia relinquens rem in suspensio, nihil canonizat.
- 114 Manteoio denegari non potest illi, cui assit & possessio, & bonum jus.

DECISIO IX.

Jurisdictionem in spiritualibus, quam Abbas Fuldenis habet, & exercet in fidei subditos, & in Territorio proprio, contendens Episcopus Herbipolensis ad pertinere, Commisionem mihi directam impetravit, ex qua dediti dedi: An, & de casibus bono jure consuetos etiam ad effectum mantentionis, seu reintegrationis, & eoque proposito diebus 14. Aprilis 1698. & 12. Junii anni prædicti, cum nulla prodijisset resolutio, quamvis ultra quatuor priora suffragia, quantum, & sextum accessissent, hodie tandem decreto 5. Martii præteriti, adiectis omnibus Dominis, responsum fuit:—Consistere de bono jure Abbatibus etiam ad effectum mantentionis.

Cum enim Abbatia Fuldensis cum suis terminis fuerit erecta, antequam Episcopatus, & Dicesis Herbipolensis esset in rerum natura, certe in ipsa sua primava origine consequuta fuit nativam libertatem, qua Territorium proprium liberum, & exemptum à quacumque Episcopali jurisdictione, Abbatibus de iure solet acquiri, per eaque tradit Fagnan. in cap. nullus nu. 22. & segg. de Paroch. & in cap. cum Ecclesiarum nu. 14. de offe. Ord. P. Piring. in jus Canon. lib. 3. tit. 39. sec. 2. nu. 37.

Et quidem quod attinet ad Fuldensis Monasterium, illud ab anno 740. Sanctus Bonifacius construxit copie, prout habetur ex litteris ab eo datis ad Zachariam Papam, & illis, quas Zacharias ad Bonifacium scripsit, relatis per Card. Baron. ad ann. Christi 751. fol. 108. & fol. 201. impressa. Roman. & transcriptis in prætorio Summarum Abbatibus dato 6. Martii p. 5. & 6. & tradunt Sigisbertus Gemblacensis in Chronograph. ad ann. 741. pag. 748. Leon. Kreinheim. in Chronolog. lib. 3. pag. 146. Idemque Monasterium jam absolutum in perfectum statu constituit anno 744. ut referunt Imboff. in notat. præter. German. lib. 3. cap. 23. numer. 4. Yepes in Consp. Benedict. tom. 3. fol. 110. numer. 1. Pellor. in addit. ad Kloch. de Arar. lib. 2. cap. 1. numer. 12. Spenger. de Jur. adf. in compend. Stat. Imper. delinest. verb. Abbatibus numer. 1. pag. 347. Hermes Fascicul. Jur. publ. cap. 27. numer. 4. Oldenburg. Thezaur. ver. public. tom. 4. tit. de nonnull. German. Civit. num. 37. Annales Fuldens. ex Bibliothec. Marquard. ad annum 744. Baluz. Nicell. part. 1. Chronic. Uvitzburg. Lampad. in descript. German. verb. Fulda. Bruch. de Episcop. de Abbat. Fulden. ex Brover. num. 1. in Bibliothec. Qualiter. Crisf. de præmin. lib. 1. cap. 17. numer. 5. Befold. Thezaur. practic. lit. C. numer. 11. fol. 114. Brover. lib. 1. cap. 3. & cap. 4. pag. 15. Serar. lib. 3. numer. 36. pag. 521. P. Bert. lib. 3. verb. Fulda pag. 541. Buccellin. Germ. Sacr. par. altera pag. 34. Mart. Dresse. in descript. Fulda. pag. 728. Marian. Scot. lib. 3. Chronic. arar. 6. pag. 436. lin. 34. Christophor. Lehman. lib. 2. Chronic. Spirens. esp. 33. pag. 127. Abbas Vespere. in Chronic. pag. 122.

At verò Herbipolensis Episcopatus nominis anno 751. fuit stabilitus, quo tempore S. Bonifacius ab Urbe Herbipolim reverens cum S. Burchardo I. Episcopo, novam Dicesim suis terminis finitæ designavit, Patochias dividit, & cetera omnia ordinavit, quæ ad receter fundata Ecclesiæ regimen opportuna videbantur, ut latius res gesta seriem referendo tradit Surius ad acta Sancti Marini tom. 5. ad 14. Octob. Nicol. Serar. ver. Moguns. pag. 54. nota 44. Card. Baron. in suis Annalibus ad ann. 791. fol. 414. impress. Rom. idem ad Martyrolog. Roman. die 14. Octobris, & consonant Mireus in Geograph. Eccles. in verb. Herbipolis s. idem ad Star. Relig. Christian. lib. 1. cap. 23. f. ante actum in fine Bruin. Theatr. Civit. verb. Herbipolis, Baluz. Miscell. tom. 1. in fin. Chronic. Vvitzburg. ann. 751. fol. 102. Arman. Liebbach. in Calend. Benedicti. in vita S. Burchardi fol. 106. tom. 4. Trithem. de Vir. illustr. Ord. S. Benedicti. lib. 3. cap. 186. idem de Orig. Prætor. lib. 9. pag. 97. Gabr. Buccell. in Aquil. Imper. Benedicti. Clas. 3. pag. 308. Laurent. Prifens de Episc. Herbipolen. in princ. Anonym. in Breviar. Herbipol. Eccles. pag. 8. Henricus Cassis. tom. 4. antiq. lect. ex manuscripto antiquissimo Monasterii Astenensis, Herman. 1. lustr. Scrip. German. verb.

Herbipolis, Kirchner lib. 1. de offe. Cancell. cap. 14. nu. 3. & seg. & cap. 3. nu. 45. Keimhard. Virar. in Hist. Jur. public. lib. 1. tit. 15. pag. 410. Cruf. de præmin. lib. 2. tit. 13. Modern. Ferdinand. Hauck in libro Germanico Ineulta Francorum gloria pag. 279.

Nec bene referuntur primordia Episcopatus Herbipolensis ad S. Killianum, auctoritate Spontan. in Epitom. Annal. Card. Baron. ad ann. 686. & Florentini Lucen. in Ep. Martyrologio ad diem 8. Julii: quia S. Killianus non fuit constitutus certæ Sedis Episcopus, sed à Canone Papa mihius anno 686. ad Evangelium annunciancundum Franciam: Gentibus, ubi certa Sedes nondum destinata, non constituta Parochia, non designata Dicesis, nulla denique ordinata fuerant, qua ad novi Episcopatus fundationem requiri, tradit Glos. in extravag. Sede Apostolica verb. Dicesis de offe. deleg. Azor. in Hist. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 30. vers. quattuor querit, & tunc temporis usitato Killianus dicebatur Regionarius Episcopus, in bene inter illum, & Burchardum distinguitur 6. Armand. in Calend. Benedicti. in vita S. Burchardi die 14. Octobris, qui dicit:—Allucinari eos, qui primam Voitzburgensem, id est Herbipolensem Antistitem Killianum statuunt: Regionarium enim illum, ut tunc appellabantur, Provincia totius Episcopatus, Conon Papa Killianum esse iussit, Burchardum Zacharias Pontifex primam Voitzburgi Sedem egere, ut ille incertis Cathedra apud Francones egit, ita hic Voitzburgem, suis finitæ terminis primus Urbis Episcopus in sedis, & prius dixerat in vita S. Killiani tom. 3. pag. 80. Bruch. de Episc. German. verb. Herbipolis pag. 968. Mabillon. in adon. ad acta Ordin. S. Benedicti recollecta per Lucam d' Achery in secundo fasciculo vita S. Killiani pag. 992. in fin. Sur. tom. 5. Serar. ver. Moguns. pag. 54. notab. 44. Imboff. in sua notitia præter. Germ. lib. 3. cap. 4. numer. 33.

Aperitissimum quoque hujus veritatis testimonium perhibet Ecclesia Herbipolensis ipsam enim, & Clerus suum sibi annis die 14. Octobris ex Martyrologio Romano alta voce intonat, S. Burchardum fuisse primum Episcopum Herbipolensem, eodemque die in lectionibus proprii Brevarii ad secundum Nocrum prosequitur, Burchardum illi Ecclesiæ præfuisse annis quadraginta, & obisse anno 791. Quod consonat cum Historie veritate, quam referunt Baron. Inc. citat. Monst. Chronolog. universal. fol. mibi 742. Autor. Chronolog. Christian. Chronolog. univers. fol. mibi 742. præf. Herbipolis anno 1694. & approbat censurâ Episcopi tanquam Ordinarii ad 8. febulum, §. 7. in fine: subdicitur autem anno 40. ab annis 791. evidens, & apertum sit, Sanctum Burchardum fuisse assumptum ad Episcopatum dicto anno 751.

Quapropter attendenda minime sunt ea, que scripserunt Spontan. & Florent. quia pares in autoritate non sunt cum Card. Baronio, alitque Scripitoribus superius relatis; & præterea Spontan. esse simplex Abbreviator Amalium Card. Baronii, prindeque intelligendus est ad terminos Historici, quem in compendium redigit: nec aliter interpretandus est Florent. cum ille se referat ad vitam S. Burchardi relatum à Surius tom. 5. Serar. ver. Moguns. pag. 54. num. 44. in qua non vocatur Sanctus Killianus Episcopus Herbipolensis, sed Episcopus Regionarius.

Parvique refert, quod in constitutionem finium Abbatie Fuldensis facta à S. Bonifacio anno 747. subseriptus legatur Burchardus Episcopus, quia non fuit Sanctus ille Burchardus, creatus Episcopus Herbipolensis anno 751. sed fuit alius diversus eiusdem nominis Episcopus, qui propterea non se subseripsit Episcopus Herbipolensem, ut animadvertit Granzius lib. 1. Sacrosana cap. ult.

Firmato itaque ex his, Abbatiam Fuldensis fundatam fuisse ante erectionem Sedis Herbipolensium sit, illam, juxta primævam originem, & statum, minime esse potuisse Dicesis, aut in Dicesi Ecclesiæ prædicte, que nondum constituta erat in rerum natura, bene Fagnan. in cap. 10. cum dilectus numer. 10. de Relig. Domib. & in specie de nostra Abbatia Fuldensi, Alviset. de privileg. Regular. sect. 4. dub. 22. numer. 5. sed in ipsa sui origine potitam fuisse nativa libertate, cum nullas adesse potuit Superior, cui subieceretur, ad tradita per Rot. decif. 187. coram Corcin. decif. 264. numer. 4. & segg. coram Merlin. decif. 56. numer. 6. & decif. 404. numer. 31. part. 19. recent. & in Capuana, seu Montis Cassinen. Parochialium 10. Martii 1679. §. Recento namque, coram bo. me. Boulemaur.

Accedit præterea, quod Buchonia locum, ubi fundata fuit Abbatia Fuldensis; uti medium inter Francanum, Hasiam, & Thuringiam; ab Herbipolensi Dicesi discriminant Historici omnes prophani, & Geographi, relati apud

